

Zapisnik 5. redne seje Strokovnega sveta Narodne galerije z dne 20. 12. 2022

Prisotni: Jernej Hudolin, dr. Barbara Jaki, red. prof. dr. Matej Klemenčič, mag. Bojan Kuhar, mag. Mateja Breščak

Odsotni: Blaž Peršin, izr. prof. Bojan Gorenc, mag. Andrej Hirci (pooblastil mag. Matejo Breščak, da ga zastopa na seji)

Začetek seje: 12.15

Konec seje: 13.20

Dnevni red:

1. Pregled in potrditev zapisnika IV. redne seje (Zoom) z dne 29. 3. 2021
2. Poročilo o dosedanji realizaciji Programa za leto 2022
3. Seznanitev s predlogom Programa dela za leto 2023
4. Razno

1. Pregled in potrditev zapisnika IV. redne seje (Zoom) z dne 29. 3. 2021

Zapisnik IV. redne seje so člani Strokovnega sveta pregledali in potrdili.

2. Poročilo o dosedanji realizaciji Programa za leto 2022

Direktorica dr. Jaki je poročala o realiziranem programu v letu 2022, in sicer o razstavnih projektih, proučevanjih, odkupih umetnin, delu z obiskovalci in investicijah. Realizirane so bile vse načrtovane razstave, pri čemer je pojasnila, da na delu razstave Mateja Sternena, kjer na bi prikazali fotografsko gradivo, le-to ni bilo vključeno, saj fond predstavlja fotografije kot študijski pripomoček in ne umetniških fotografij; razstavo pa smo bistveno razširili s slikami in risbami.

Stalna zbirka je delovala brez posebnosti, stalna zbirka Zorana Mušiča je bila dopolnjena z deli iz zbirke DUTB. Projekt *Poti impresionizmov* je dolgoročen projekt, pred tiskom je druga publikacija. Vsi načrtovani odkupi umetnin so bili realizirani.

Dr. Jaki je pojasnila, da je bilo nekaj programov Oddelka za izobraževanje in animacijo opuščenih zaradi slabšega obiska, namesto njih so bili vpeljeni novi, zanimivejši. Delo z obiskovalci se posebej usmerja v delo in obisk ranljivih skupin (osebe z demenco, gluhi, več poudarka bodo v prihodnje dobili še slepi in slabovidni).

V spletni katalog opisov umetnin je bilo dodanih 50 opisov, skupno jih je sedaj okoli tristo; pri posameznih manjkajo še reprodukcije. Direktorica je pojasnila, da je omejen dostop do podatkov o umetninah zaradi pravice do prve objave, ki pripada kustos, ki je prišel do novega odkritja. Dostop do že publiciranih podatkov je omogočen vsakomur. V letu 2022 so proučevanja potekala v skladu z danimi možnostmi.

Med doseženimi letnimi cilji je ureditev kiparskega depoja, medtem ko ureditev depoja fresk še ni realizirana. Prioritetno je bilo namreč treba sanirati škodo zaradi vdora vode med jesenskim nalivom.

Na vprašanje predsednika Sveta Jerneja Hudolina o poteku evropskih projektov je direktorica odgovorila, da so projekti zaključeni, v postopku pa je prijava za projekt za leto 2023. Dodala je še pojasnilo, da je pri mednarodnih sodelovanjih Narodna galerija odvisna od zunanjih

dejavnikov (na primer menjave direktorjev, neodzivnost kustosov, sodelovanja s Hrvaško so zastala zaradi tamkajšnjih popotresnih sanacij). Prof. dr. Klemenčič je izpostavil pomembnost spletne dostopnosti podatkov in novih spoznanj o umetninah. Predlagal je, da se čim prej objavi nova dognanja, da so lahko nato dostopna vsem zainteresiranim. Dr. Jaki je pojasnila, da se novosti predstavlja v okviru mesečnih *Odstiranj*, objavah na spletu (opisi umetnin), napovedala je tudi izid kataloga novih odkritij, mag. Breščak pa je dodala, da v galerijo pride veliko poizvedb, na katere ažurno odgovarjajo strokovni sodelavci z vseh oddelkov. Prof. dr. Klemenčič je dodal, da bi bil obseg teh povpraševanj manjši, če bi bili podatki dostopni na spletu.

Sklep: Strokovni svet se je seznanil z dosedanjo realizacijo programa Narodne galerije za leto 2022.

3. Seznanitev s predlogom Programa dela za leto 2023

Dr. Jaki je predstavila plan dela za leto 2023, pri čemer je predsednik Sveta poudaril, da gre pri tej točki dnevnega reda za seznanitev s programom in ne za soglasje.

Načrtovano je delo z umetnostnimi zbirkami, kjer je treba poskrbeti za dopolnjevanje podatkov v sistemu Galis, odpraviti bo treba tudi napake, do katerih je prišlo pri pretoku podatkov iz prejšnjega sistema. V letu 2023 se bo opravila reinventarizacija umetnin, in sicer umetnine, ki ne morejo dobiti statusa spomenika, bodo ostale v akcijijski knjigi, ostale se bo vpisalo v inventarne knjige. Nadaljevalo se bo urejanje depoja z deli na papirju in opremljanje grafičnega fonda s paspartuji, v teku je inventura vseh umetnostnih zbirk.

Nadaljevalo se bo tudi delo z Vladno umetnostno zbirko, z Ministrstva za zunanje zadeve RS pa je prišla prošnja za pomoč pri urejanju njihove zbirke. Narodna galerija bo sodelovala, čeprav ne gre za Vladni umetnostni fond.

Nadaljuje se tudi delo na področju sukcesije in restitucije ter pri proučevanju oz. urejanju posameznih zasebnih zbirk.

Za odkup umetnin je nekaj dogovorov že v teku, v letu 2023 pa izstopa odkup slike Ivane Kobilca, ki ni v rednem naboru odkupov, temveč je bil zaradi visoke cene izdelan poseben predlog. Dr. Jaki je poudarila, da se bo vedno več Kobilčinih del pojavljalo na trgu, in upa, da bo imela galerija predkupno pravico, čeprav se boji, da vsega ne bo mogoče realizirati zaradi previsokih odkupnih cen.

Proučevanje so bo nadaljevalo po planu, ki je tudi temelj za nadaljnje razstave (poudarek bo predvsem na baroku, v načrtu sta tudi razstavi F. Podrekarja in Vesnanov). Dr. Jaki se je zahvalila Restavratorskem centru za sodelovanje, saj brez njih ne bi mogli realizirati vseh razstav.

V letu 2022 postavljeni razstavi o Mateju Sternenu se bosta iztekli v prihajajočem letu, nato pa sledijo projekti: v Razstavišču razstava Rembrandtove grafike (v sodelovanju z Rembrandtovo hišo z Nizozemske) in predstavitev kiparja Ivana Zajca, v Galeriji Narodni dom bo fotografska razstava umetnikov v ateljeju (v sodelovanju s španskim veleposlaništvom), sledila bo razstava risb Janeza Potočnika, v stekleni avli pa bosta razstava likovnega natečaja za osnovnošolce in razstava izbranih del tečajnikov, nadaljuje se tudi cikel *Odstiranja*.

Med dolgoročnimi projekti je sodelovanje z Belvederom in priprava razstave, ki je terminsko usklajena, tako da bo Narodna galerija ob baročni razstavi, ki bo potrebovala več prostora, del umaknjenih umetnin razstavila na Dunaju.

Ob vsaki razstavi je predviden katalog in druge spremljajoče tiskovine, v načrtu je tudi izid tretje knjige v sklopu sodelovanja z Arboretumom Volčji Potok.

Oddelek za izobraževanje in animacijo bo okrepil že tako intenzivno delovanje na področju družbenih omrežij. Načrtuje se tudi poudarek na stalni zbirki Zorana Mušiča, ki je nekoliko

zaposlavljena. Posebna pozornost omenjenega oddelka bo usmerjena na delo z osebami s posebnimi potrebami, med cilji je izdelava dveh tipnih slik za slepe in slabovidne, organiziralo pa se bo tudi strokovno srečanje za muzeje z namenom, da bi tudi druge muzejske ustanove pridobile naziv demenci prijazne točke.

Med cilji leta 2023 je tudi dokončna ureditev galerijskega arhiva, v okviru katerega se oblikuje nov klasifikator (v sodelovanju z Arhivom RS).

Tudi v naslednjem letu se bo nadaljeval projekt spletnih predstavitev umetnin stalne zbirke s podrobnejšimi opisi; v načrtu je 50 novih opisov.

Jernej Hudolin je po zaključku predstavitve programa direktorico vprašal, ali bo tako bogat program finančno izvedljiv. Dr. Jaki je pojasnila, da ima galerija poleg proračunskih tudi lastna sredstva, ki jih pridobi na trgu (oddaja prostorov, vstopnine idr.). V času pred korono je bilo sredstev dovolj za realizacijo, nato so se precej znižala, sedaj je slika zopet bolj optimistična. Večji finančni zalogaj bo predstavljala razstava Rembrandtovih grafik, a galerija računa na podporo nizozemskih podjetij v Sloveniji.

Predsednik Hudolin je prosil, da se vsi seznanijo z umetninami, za katere bi galerija želela, da jih restavrira v Restavratorskem centru, le-temu posredujejo pravočasno. Z boljšo organizacijo je namreč možno pridobiti več sredstev in tudi več restavrirati. Mag. Mateja Breščak je povedala, da za razstavo Ivana Zajca seznam že obstaja, a je težava zaradi materiala, saj je veliko del v mavcu. Za razstavo baroka je nekaj del že na RC-ju, projekt pa bo zahtevnejši zaradi velikih formatov. Končni seznam naj bi bil izdelan do konca januarja 2023 in nato posredovan na RC, realizacija je predvidena za jesen 2023.

Na vprašanje o mednarodnem sodelovanju je direktorica odgovorila, da galerija sodeluje z več državami (Avstrija, Ciper, Finska, Francija, Italija, Madžarska, Nizozemska, Severna Makedonija, Španija, Velika Britanija). Gre za razstavne projekte, evropske projekte, sodelovanja na področju muzeologije, odkupov oz. zamenjav umetniških del, izmenjava strokovnjakov s tujimi muzeji pa zaradi majhnega števila zaposlenih ostaja neuresničena.

Sklep: Strokovni svet se je seznanil z načrtom dela Narodne galerije za leto 2023. Program je bogato in smelo zastavljen, Svet ga podpira in upa, da bo prišlo do realizacije brez večjih sprememb.

4. Razno

4.1 Ustanovitev strokovnih komisij

Prof. dr. Klemenčič je predlagal oblikovanje strokovnih komisij za različna področja, ki bi jih sestavljali strokovnjaki iz različnih ustanov. Svetovali bi pri strokovnem delu in usmerjali razvoj galerije. Direktorica je povedala, da je predlogu in konstruktivnemu sodelovanju načelno naklonjena, vendar vidi tovrstno nalogo predvsem v Strokovnem svetu. Komisije za posamične projekte že obstajajo, trenutno na primer za razstavo baročne umetnosti. Specialne komisije so lahko dobrodošle za posvetovanje v primerih, ko galerijski kustosi ne pokrivajo vseh področij delovanja. Sicer sodelovanje z drugimi, predvsem muzejskimi institucijami poteka odlično; kot enega od primerov je imenovala sodelovanje z Galerijo Božidar Jakac pri gostovanju v Pragi, kjer smo uskladili dve razstavi in poskrbeli za skupno promocijo. Prof. dr. Klemenčič je izrazil željo po večjem sodelovanju galerije z obema Filozofskima fakultetama (na primer predlogi za magistrske in doktorske teme), s SAZU-jem in drugimi sorodnimi ustanovami.

Dr. Jaki je še dodala, da bi sodelovanje lahko potekalo v obeh smereh, na primer pri mentorstvih, saj so v galerijah strokovnjaki za več področij in bi lahko tvorno prispevali pri izobraževanju na najvišji ravni.

4.2 Študentska praksa

Dr. Jaki je izpostavila problem študentskih praks. Treba bi bilo doreči temeljno pogodbo, s katero bi se uredilo študentske prakse. Ker galerija in fakultete ne morejo kriti stroškov mentorskega dela, prevoza, malice in drugih stroškov, je bil podan predlog, da se to uredi na višji ravni. Fakultete (Filozofska fakulteta, ALUO, Fakulteta za arhitekturo ...) naj bi pripravile predlog in ga predstavile na Univerzi, ki bi problematiko morala reševati v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo in Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport. V povezavi s študentskimi praksami je dr. Jaki poleg finančne problematike izpostavila tudi prostorsko stiskov restavratorskih ateljejih in časovni vložek. Narodna galerija je sicer zainteresirana za študentske prakse, a se je treba zavedati, da to predstavlja dodatno obremenitev zaposlenih.

4.3 Strateški načrt Narodne galerije in Strateški načrt specialne knjižnice

Dr. Jaki je člane Sveta prosila za pregled obeh dokumentov. Člani so se strinjali, da se jim oboje posreduje po elektronski pošti, sklep pa bo sprejet na korespondenčni seji.

4.4 Shranjevanje velikih skulptur in del v mavcu

Jernej Hudolin je poprosil za mnenje o predlogu deponiranja in prezentacije originalnih skulptur, običajno večjega formata, ki so in situ nadomeščene s kopijami, v ustrezno urejen in pokrit prostor v Arboretumu Volčji Potok. Člani Sveta so predlog podprli.

Prof. dr. Klemenčič je ob tem opozoril tudi na problematiko louvrskih odlitkov, ki se trenutno nahajajo na različnih lokacijah in so v precej slabem stanju. Dr. Jaki je dodala, da je veliko tudi ostalega gradiva v mavcu, ki bi ga bilo treba urediti in ustrezno hraniti. Morda bi bila rešitev gliptoteka, ki bi jo oblikovali v Arboretumu.

Podan je bil tudi predlog priprave protokola o odlivanju, v katerem bi bilo določeno, koliko odlitkov lahko ima status originala, kdaj se zavrže kalup ipd.

Ljubljana, 22. 12. 2022

Zapisala: Nataša Ciber

Jernej Hudolin

Predsednik Strokovnega sveta Narodne galerije

JERNEJ

Digitalno podpisal

JERNEJ HUDOLIN

HUDOLIN

Datum: 2023.01.06

11:17:51 +01'00'